

Foto: Carl von Scheele

Talar utifrån egen erfarenhet. Olivia Maurels kamp för ett förbud mot handel med surrogatbarn härrör från hennes erfarenhet av att redan som ofött barn ha sålts till sina föräldrar av sin biologiska mamma.

Olivia Maurel jämför det med slavhandel:

”Handeln med surrogatbarn måste stoppas”

Olivia Maurel är talesperson för den nystiftade Casablanca-deklarationen, bestående av ett hundratal läkare, troende och politiker från sjuttiofem länder. Målet är ett internationellt förbud mot handel med surrogatbarn. Och påve Franciskus stöder idén.
– Vi delar samma syn på surrogatmödraskap, säger Olivia med entusiasm i rösten.

Sedan februari i år arbetar 33-åriga Olivia Maurel på heltid för Casablan-

cadeklarationen, en organisation med målet att förbjuda surrogatmödraskap, av vissa även kallat altruistiskt vårdmödraskap. Hon fick uppdraget bara ett år efter att hon startade sitt TikTok-konto där hon berättar om sin bakgrund som surrogatbarn.

Redan när Olivia Maurel började växa i sin mammas mage, hade hon sålts via ett amerikanskt surrogatmödraföretag till andra föräldrar i ett främmande land.

– Direkt efter förlossningen skildes jag från min biologiska mamma, säger hon när vi möts i hemstaden Cannes.

Olivia Maurel säger att det inte ens fanns tid för hennes biologiska mamma att ta ett kort avsked.

– Jag bars iväg till de nya föräldrarna, ett barnlöst franskt par i modebranschen som senare blev erkända som rättsliga föräldrar.

Anklagar inte sina föräldrar

Enligt Olivia hade paret varit så strängt upptagna med sina respektive karriärer att de inte hade insett sin längtan efter barn förrän de var för gamla för att få egna barn. Hon säger sig inte vara arg på vare sig de franska

föräldrarna eller sin biologiska mamma i USA. Hon menar att det är svårt att gå framåt genom att anklaga eller förebrå dem.

– Mamma var väl medveten om sitt val. Hon behövde pengar, berättar Olivia, som bara haft kontakt med sin biologiska mamma via sociala medier.

Däremot har Olivia träffat en av sina halvbröder.

– Han berättade att mamman var gravid flera gånger. Men efter BB-vistelsen kom hon inte alltid hem med sin babis. Det chockade honom som barn.

Kraftig tillväxt

Värdet av de globala surrogatmödrarrangemangen bedöms i år uppgå till 14 miljarder dollar. Om några år, 2032, spås omsättningen ligga på nästan 130 miljarder dollar, enligt uppgifter från amerikanska ekonomisajten Global Insight.

Enligt uppgifter från surrogatförmedlingar kommer sedan fem år fler barn till Sverige via surrogatgraviditeter än via adoption. Erik Mägi, jurist och doktorand vid Göteborgs universitet, säger till *Katolskt magasin* att det inte finns någon officiell statistik på uppgifterna. Men han tror att de kan stämma.

Men visst kan det väl finnas lyckliga surrogatbarn?

– Ja, det hoppas jag. Men man bör tänka på att de som lobbar för surrogatmödraskap bara presenterar det lyckliga livet, säger Olivia Maurel som menar att det egentligen handlar om en stor industri där kvinnor kan utnyttjas.

När hon kommenterar siffrorna säger hon att de känns otäcka.

– Ofta är det fattiga kvinnor som ställer upp, eftersom de behöver pengar. I många fall kanske de inte inser vad de ger sig in på.

Saknas kontroller

Olivia Maurel nämner katalogerna som skickas ut med foton på surrogatmammorna, om möjligheten för tilltänkta föräldrar att välja barnets kön och om avgifterna förmedlarna tar ut. Hon berättar även att surrogatmammorna tvingas genomgå omfattande och kanske riskfyllda hormonbehand-

lingar. Kontrakten begränsar deras rätt att göra vad de vill med sina egna kroppar.

– Dessutom saknas det kontroller av de tilltänkta föräldrarna. Man vet alltså inte alls vad som kan hända barnen i den nya familjen, säger Olivia.

Hon poängterar att även surrogatbarnen därför kan råka illa ut. Hon använder starka ord, som trauma, när hon avslöjar tunga drogproblem när hon själv var ung.

– Det känns i själen att mina problem beror på att jag är ett barn ”som getts bort mot ersättning”.

Får stöd från påven

Casablancadeklarationen är politiskt och religiöst oberoende.

– Människor av alla trosbekännelser – katoliker, protestanter, muslimer, judar och buddister – är välkomna. Om våra anhängare röstar till vänster eller höger har inte heller någon betydelse. Vi måste alla hålla ihop i denna fråga, säger Olivia Maurel.

Hon har redan talat inför FN ett par gånger och 2024 belönades hon med det i Italien mycket uppmärksammarde Atreju-priset för sitt arbete. Bland höjdpunkterna märks dock mötet med påve Franciskus. I december 2023 skrev hon ett brev till honom och påvens svar överraskade eftersom han snabbt bjöd in henne till Vatikanen där de möttes i påvens privata bibliotek.

– Så viktig tycker han tydligen att min fråga är, säger Olivia och ler.

Mötet varade i fyrtio minuter.

– Påven stödjer vår sak till hundra procent. Vi är överens om att man inte ska tjäna pengar på en människas liv. Det måste finnas gränser!

När hon påstod att handeln med surrogatmödrar känns lika allvarlig som slaveriet, nickade Franciskus instämmande, berättar hon.

– Det tog hundratals år att förbjuda slaveriet. I dag inser de flesta människor att man inte kan köpa och sälja människor, säger Olivia Maurel.

Avtryck mellan mor och barn

Olivia Maurel berättar att hon själv inte är troende men ändå hjälper sin dotter att be. Hon tycker att påven är en fantastisk person.

Självbiografiskt.

Olivia Maurel kom nyligen ut med en bok som handlar om hennes upplevelser som surrogatbarn, *Où es-tu, Maman?* ("Var är du mamma?").

– Påve Franciskus berättade om de osynliga band en mamma knyter till barnet hon burit i magen. Han lärde mig mycket om hur minnet av ett foster blir fysiskt kvar i mammans kropp efter förlossningen, säger hon.

Det påven talade om kallas för mikrochimerism och innebär att en ytterst liten del av barnets celler lever kvar i mammans kropp i årtionden och även vice versa. Fenomenet tros påverka hälsa och kanske även beteende. Studier kring mikrochimerism har bland annat presenterats i den brittiska medicinska tidskriften *The Lancet*.

– Påvens information förstärker min övertygelse om att barn inte ska säljas, säger Olivia.

Möter också motstånd

Flera motståndare till Casablancadeklarationens mål – ett internationellt förbud – anser att det är lögn att man inte kan må bra som surrogatbarn. Andra anser att surrogatgraviditet är en fantastisk chans för ofrivilligt barnlösa. Även på HBTQ-håll är många upprörda över motståndet.

Kan inte surrogatmödraskap vara en bra lösningen för barnlösa par?

– Jag tror att vi är så illa tvungna att inse att vi inte kan få allt vi önskar i livet. Tyvärr blir vissa par utan barn. Det är beklagligt, för jag kan förstå människors längtan, svarar Olivia Maurel.

Hon har själv tre barn.

– Jag är väl medveten om att om inte jag hade fötts hade inte heller de funnits. Jag kan dock intyga att jag älskar mina barn mer än något annat.

Johan Tollgerdt